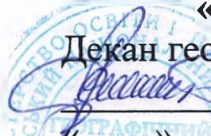

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА ГЕОІНФОРМАТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан географічного факультету
 /Іван КАЛИНИЧ/
«_____» _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА АГРАРНОГО ПРАВА
В СИСТЕМІ ЗЕМЛЕУСТРОЮ**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітня програма	Геодезія та землеустрій
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи екологічного та аграрного права в сфері землеустрою**» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань **19 Архітектура та будівництво спеціальності 193 Геодезія та землеустрій** освітньої програми «**Геодезія та землеустрій**».

Розробники:

Луцьо Вадим Владиславович, викладач кафедри геодезії, землеустрою та геоінформатики

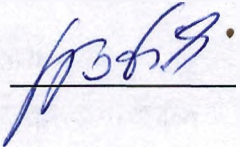
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *геодезії, землеустрою та геоінформатики*

протокол № 10 від « 26 » червня 2024 р.

Завідувач кафедри: Владислав ПЕРЕСОЛЯК

Схвалено методичною комісією *географічного факультету*

протокол № 11 від « 28 » червня 2024 р.

Голова методичної комісії: Людвиг ПОТИШ

© Луцьо В.В., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 3,0	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4,4	V - й	V - й
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: письмово-усна	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.
	Індивідуальна робота	
	-	-

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 50 до 50;
- для заочної форми навчання – 10 до 80.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Основи екологічного та аграрного права в сфері землеустрою**» є наочне викладення основних положень екологічних та аграрних правовідносин. Вивчення основних теоретичних положень науки екологічне право, оволодіння знаннями в галузі діючого екологічного законодавства та організаційно-управлінських відносин в галузі аграрного права і нормативно-праве підґрунтя проведення відповідної діяльності пов'язаної з сільським господарством. Також формування у студентів системних знань щодо правового регулювання екологічних та аграрних відносин, умінь і навичок тлумачення та застосування екологічного та аграрного законодавства при вирішенні практичних завдань.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

загальних:

ЗК01. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07. Здатність працювати автономно.

ЗК08. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

фахових:

СК02. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК08. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням вимог професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель.

СК13. Здатність розробляти документацію із землеустрою та з оцінки земель, кадастрову документацію, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи цивільного та адміністративного права**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК1	Ділова українська мова
ОК3	Філософія
ОК4	Історія та культура України

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Геодезія та землеустрій**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.	РН1.
Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.	РН2.
Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.	РН4.
Розробляти документацію із землеустрою, кадастрову документацію і документацію з оцінки земель із застосуванням комп'ютерних технологій, геоінформаційних систем та цифрової фотограмметрії, наповнювати даними державний земельний, містобудівний та інші кадастри.	РН12.
Планувати і виконувати геодезичні, топографічні та кадастрові знімання, опрацьовувати отримані результати у геоінформаційних системах.	РН13.
Планувати складну професійну діяльність, розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою за умов ресурсних та інших обмежень.	РН14.
Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності	РН15.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи екологічного та аграрного права**»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
---	-----------------

<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні принципи, методи екологічного та аграрного права; - суб'єктивний та об'єктивний взаємозв'язок у правовідносинах; - особливості врегулювання екологічних правовідносин; - особливості аграрних правовідносин; - проводити теоретичний та компаративний аналіз правових явищ і тенденцій у сфері екології, виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції; - надання консалтингових послуг сільськогосподарським підприємствам; - підстави та методи захисту порушених прав. 	<p>RH2 RH4 RH12 RH13</p>
<p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватись принципів екологічного права при реалізації професійної діяльності; - ініціювати відносини направленні на збереження навколишнього природного середовища, з визначенням умов їх реалізації; - проводити заходи направлені на захист суб'єктів аграрного права; - аналізувати перспективне професійне законодавство в площині реалізації його з урахуванням норм екологічного та аграрного права. 	<p>RH1 RH2 RH4 RH12 RH13 RH14 RH15</p>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Важливим структурним елементом управління навчальним процесом є контроль, який дає можливість простежити, як засвоюється навчальний матеріал, виробляються вміння та навички, здійснюється організація пізнавальної діяльності студентів. Своєчасне використання результатів контролю сприяє вдосконаленню навчально-виховної роботи, науково-методичної та організаційної роботи шляхом узагальнення і впровадження набутого досвіду, попередження, виявлення й усунення недоліків з організації навчального процесу, зміцнення дисципліни і підвищення рівня відповідальності, як викладачів, так і студентів за результатами праці.

Основні завдання контролю:

- визначення рівня знань, умінь навичок, студентів, якості засвоєння навчального матеріалу, характеру навчальної мотивації, ступеню виховання професійних можливостей;

- оцінка відповідності змісту, форм, методів і засобів навчання меті завдання професійної підготовки фахівців відповідно до кваліфікаційних характеристик;

- визначення рівня готовності студентів до самостійної, творчої діяльності;

- стимулювання пізнавальної активності студентів, формування потреб професійного самовдосконалення студентів.

Контроль за умов індивідуально-консультативного навчання набуває певних особливостей:

- він має відобразити весь обсяг роботи, яку виконує кожен студент за програмою засвоєння навчальної дисципліни;

- форми та зміст контролю є спадкоємними, тобто такими, що дозволяють відслідковувати рівень засвоєння навчального матеріалу;

- результати контролю в кількісному виразі складають загальний рейтинг кожного студента.

Після закінчення вивчення дисципліни проводиться контроль у формі контрольної роботи, усного опитування, виконання письмових завдань тощо.

Крім контролю за виконанням модульних завдань, передбачається контроль систематичності та активності роботи студентів протягом семестру.

Основними його показниками є наступні критерії:

- активність студента(ів) під час проведення навчальних занять;

- результати виконання індивідуальних та самостійних завдань, участь у конференціях, олімпіадах, конкурсах;

- рівень знань, який встановлюється під час навчальних занять.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти під час навчання. Поточний контроль знань студентів упродовж одного семестру включає бали за роботу на семінарських, практичних, лабораторних та індивідуальних заняттях, а також оцінювання всіх видів самостійної роботи, запланованих у робочій програмі навчальної дисципліни. Проміжний контроль має на меті оцінити знання, вміння та практичні навички, набуті під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни. Підсумковий семестровий контроль є обов'язковою формою контролю, що дозволяє визначити ступінь досягнення здобувачами вищої освіти запланованих робочою програмою навчальної дисципліни (практики) результатів навчання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

поточний контроль - здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними та лабораторними заняттями, самостійною роботою;

проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;

підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: стандартизовані тести, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля - 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування тестів. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина - 20 балів (по

10 балів кожне теоретичне питання); лабораторна частина оцінюється в 30 балів - по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну - 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка - 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті - 100 балів.

Критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	5	50	5	50
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	1	5	1	5
Модульна контрольна робота	1	45	1	45
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Кількість балів (максимальна кількість балів за модуль 45)	Оцінка
45-35	Відмінно
35-30	Добре
20-30	Задовільно
менше 20	Незадовільно

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Критерії оцінки знань студентів на заліку:

- „Зараховано” отримує студент, який набрав не менш, ніж 60 балів за дисципліну протягом семестру.

- „Не зараховано” отримує студент, який набрав менше, ніж 60 балів за дисципліну протягом семестру.

- До заліку *не допускається* студент, який набрав менше, ніж 50 балів за навчальну роботу протягом семестру, не виконав і не здав всіх лабораторних робіт, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Лекційний курс (денна форма навчання) – 24 год.

Розподіл лекційного курсу за модулями для студентів денної форми навчання наведено нижче:

Модуль 1. Основи екологічного права

ЛЕКЦІЯ 1. ПРЕДМЕТ І СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

1. Предмет екологічного права та види еколого-правових відносин
2. Визначення поняття екологічного права та його характеристика в інтегрованому і диференційованому змісті
3. Методи правого регулювання екологічних суспільних відносин
4. Основні принципи екологічного законодавства і права

5. Система екологічного права та його співвідношення з суміжними правовими галузями

ЛЕКЦІЯ 2. ДЖЕРЕЛА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВОВІДНОСИНИ

1. Визначення поняття та особливості джерел екологічного права
2. Конституційні засади екологічного права
3. Закони України як джерела екологічного права
4. Підзаконні нормативно-правові акти як джерела екологічного права
5. Міжнародні договори як джерела екологічного права

ЛЕКЦІЯ 3. ОБ'ЄКТИ І СУБ'ЄКТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА І ПРАВА

1. Визначення поняття й основні ознаки об'єктів екологічного законодавства і права
2. Види об'єктів екологічного законодавства і права
3. Суб'єкти екологічного права та екологічна правосуб'єктність
4. Державні органи та органи місцевого самоврядування як суб'єкти екологічного права
5. Екологічна правосуб'єктність юридичних і фізичних осіб та їх громадських об'єднань

ЛЕКЦІЯ 4. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ЯК СПОСІБ ЕФЕКТИВНОЇ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

1. Правове забезпечення охорони атмосферного повітря
2. Правовий режим раціонального використання й охорони земель і земельних ресурсів
3. Правове регулювання надрокористування та охорон надр
4. Правовий режим водокористування й охорони водних об'єктів
5. Правове забезпечення раціонального використання й ефективної охорони лісів та рослинного світу
6. Особливості правового регулювання використання й охорони тваринного світу

ЛЕКЦІЯ 5. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКОЛОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття, види та основні принципи екологічного управління та екологічного контролю
2. Система органів державного екологічного управління та контролю
3. Функції управління і контролю в сфері природокористування й охорони довкілля
4. Повноваження органів управління щодо вирішення спорів у сфері використання природних ресурсів та охорони довкілля
5. Правові гарантії участі громадськості в управлінні природокористуванням та охороною природи.

ЛЕКЦІЯ 6. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, ПРИНЦИПИ І СИСТЕМИ АГРАРНОГО ПРАВА.

1. Поняття і предмет аграрного права.
2. Методи регулювання в аграрному праві.
3. Принципи аграрного права.
4. Система аграрного права.

ЛЕКЦІЯ 7. ДЖЕРЕЛА АГРАРНОГО ПРАВА.

1. Поняття і види джерел аграрного права.
2. Конституція України – правова основа аграрного права.
3. Закони – основні джерела аграрного права.
4. Підзаконні нормативні акти в аграрному праві.

ЛЕКЦІЯ 8. АГРАРНІ ПРАВОВІДНОСИНИ.

1. Поняття й особливості аграрних правовідносин.
2. Види аграрних правовідносин.
3. Внутрішні аграрні правовідносини.
4. Зовнішні аграрні правовідносини.

ЛЕКЦІЯ 9. СУБ'ЄКТИ АГРАРНОГО ПРАВА.

1. Поняття і види суб'єктів аграрного права.
2. Особливості правосуб'єктності аграрних підприємств.
3. Створення і ліквідація аграрного господарства.

ЛЕКЦІЯ 10. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.

1. Поняття державного регулювання сільського господарства.
2. Органи державного регулювання сільського господарства.
3. Органи Державного контролю та інспекції в сільському господарстві

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
модуль 1 Основи цивільного права												
Лекція 1. Предмет і система екологічного права	13	4	2			7	9,5	1	0,5			8
Лекція 2. Джерела екологічного права та екологічні правовідносини.	8	2	2			4	8,5	0,5				8
Лекція 3. Об'єкти і суб'єкти екологічного законодавства і права.	8	2	2			4	9	0,5	0,5			8

Лекція 4. Правове забезпечення раціонального використання природних об'єктів яв спосіб ефективної охорони довкілля.	8	2	2			4	8.5	1	0.5			7
Лекція 5. Правові засади екологічного управління і екологічного контролю.	8	2	2			4	9.5	1	0.5			8
Разом за змістовим модулем 1	45	12	10			23	45	4	2			39
модуль 2												
Лекція 6. Предмет, метод, принципи і система аграрного права.	13	4	2			7	9.5	1	0.5			8
Лекція 7. Джерела аграрного права.	8	2	2			4	8	1				7
Лекція 8. Аграрні правовідносини.	8	2	2			4	9	0.5	0.5			8
Лекція 9. Суб'єкти аграрного права.	8	2	2			4	9	0.5	0.5			8
Лекція 10. Державне регулювання сільського господарства.	8	2	2			4	9.5	1	0.5			8
Разом за змістовим модулем 2	45	12	10			23	45	4	2			39
Усього годин	90	24	20			46	90	8	4			78

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми передбачені навчальним планом	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Лекція 1. Предмет і система екологічного права	2	0.5
2	Лекція 2. Джерела екологічного права та екологічні правовідносини.	2	
3	Лекція 3. Об'єкти і суб'єкти екологічного законодавства і права.	2	0.5
4	Лекція 4. Правове забезпечення раціонального використання природних об'єктів яв спосіб ефективної охорони довкілля.	2	0.5
5	Лекція 5. Правові засади екологічного управління і екологічного контролю.	2	0.5
6	Лекція 6. Предмет, метод, принципи і система аграрного права.	2	0.5

7	Лекція 7. Джерела аграрного права.	2	
8	Лекція 8. Аграрні правовідносини.	2	0.5
9	Лекція 9. Суб'єкти аграрного права.	2	0.5
10	Лекція 10. Державне регулювання сільського господарства.	2	0.5
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Лекція 1. Предмет і система екологічного права	7	8
2	Лекція 2. Джерела екологічного права та екологічні правовідносини.	4	8
3	Лекція 3. Об'єкти і суб'єкти екологічного законодавства і права.	4	8
4	Лекція 4. Правове забезпечення раціонального використання природних об'єктів яв спосіб ефективної охорони довкілля.	4	7
5	Лекція 5. Правові засади екологічного управління і екологічного контролю.	4	8
6	Лекція 6. Предмет, метод, принципи і система аграрного права.	7	8
7	Лекція 7. Джерела аграрного права.	4	7
8	Лекція 8. Аграрні правовідносини.	4	8
9	Лекція 9. Суб'єкти аграрного права.	4	8
10	Лекція 10. Державне регулювання сільського господарства.	4	8
	Разом	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Інформаційні технології та засоби онлайн навчання: система електронного навчання Moodle <https://elearn.uzhnu.edu.ua>, електронна пошта на базі глобальних інформаційно - комунікаційних порталів, внутрішня корпоративна електронна пошта УжНУ; електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <https://dspace.uzhnu.edu.ua/ispui>, сайт УжНУ <https://www.uzhnu.edu.ua>, інформаційні ресурси в мережі Інтернет.

Технічні засоби:

- дидактичні матеріали (електронний варіант лекцій, комплексні контрольні роботи; презентації тощо);
- технічні пристрої (мультимедійні апарати, стенди, моделі;
- інтернет (ресурси) для пред'явлення дидактичного матеріалу;
- пакети завдань для модульного та підсумкового контролю;

- система віртуального навчання «Moodle»;
- офісні додатки;
- сервіс Google Meet.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрейцев В.І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики. – Дніпропетровськ, НГУ, 2011. – 373 с.
2. Гиренко І.В. Правова охорона рослинного світу України: дис... док. юрид. наук. – К.: 2015. – 411 с.
3. Екологічне право України: навчальний посібник. / За ред. І.І. Каракаша, Т.Є. Харитонової та А.І. Черемнової. – Одеса: видав. дім «Гельветика», 2018. – 408 с.
4. Аграрне право: посіб. для підготовки до іспиту /В.М.Корнієнко, Г.С.Корнієнко, І.М.Кульчій та ін.; за заг.ред.А.М.Статівки.4-тевид.,перероб.та допов.Харків:Право,2020.202с.
5. Харитонova Т.Є.,Каракаш І.І.,Григор'єва Х.А. Аграрне право України: навч. посіб. / за ред.Т.Є.Харитонової,І.І. Каракаша.Одеса:Юрид. літ.,2017. 436 с.
6. Аграрне право: підручник / В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко, І. М. Кульчій, Т. В. Курман та ін.; за ред. А. М. Статівки. Вид. 2-ге, змін. Харків: Право, 2019. 416 с.

Нормативно-правові акти

1. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
2. Конституція України: прийнята 28 червня 1996 року. // Відомості Верховної Ради України, далі скорочено – Відомості. – 1996. – № 30. – Ст. 141 з наступними змінами і доповненнями.
3. Водний кодекс України від 6 червня 1995 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 2059-VIII від 23 травня 2017 року. // Відомості. – 1995. – № 24. – Ст. 189; 2017. – № 29. – Ст. 315 з наступними змінами і доповненнями.
4. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 132-IX від 20 вересня 2019 року. // Відомості – 2002. – № 3-4. – Ст. 27; 2019. № 46. – Ст. 299 з наступними змінами і доповненнями.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: прийнятий 7 грудня 1984 року. // Відомості. – 1984. – Доповнення до № 1. – Ст. 1122 з наступними чисельними змінами і доповненнями.
6. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 2314-VIII від 1 березня 2018 року. // Відомості. – 1994. – № 36. – Ст. 340; 2018. – № 15. – Ст. 121 з наступними змінами і доповненнями.

7. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року із змінами, внесеними Законом № 2020-VIII від 13 квітня 2017 року. // Відомості. – 2013. – № 34-35. – Ст. 458; 2017. – № 22. – Ст. 257 з наступними змінами і доповненнями.
8. Кримінальний кодекс України: прийнятий 5 квітня 2001 року. // Відомості. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131 з наступними змінами і доповненнями.
9. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року. // Відомості. – 1994. – № 17. – Ст. 99 в редакції Закону від 8 лютого 2006 року. // Відомості. – 2006. – № 21. – Ст. 170 з наступними змінами і доповненнями.
10. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 129-IX від 20 вересня 2019 року. // Відомості. – 2011. – № 13-14; № 15-16; № 17. – Ст. 112; 2019. – № 46. – Ст. 297 з наступними змінами і доповненнями.
11. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року. // Відомості. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356 з наступними змінами і доповненнями.
12. Цивільний процесуальний кодекс України: прийнятий 18 березня 2004 року. // Відомості. – 2004. – № 40-42. – Ст. 492 з наступними змінами і доповненнями.
13. Про економічну самостійність Української РСР: Закон Української РСР від 3 серпня 1990 року. // Відомості. – 1990. – № 32. – Ст. 456 з наступними змінами і доповненнями.
14. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 року. // Відомості. – 1991. – № 16. – Ст. 198 з наступними змінами і доповненнями.
15. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 року. // Відомості. – 1991. – № 41. – Ст. 546 з наступними змінами і доповненнями.
16. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 2362-VIII від 22 березня 2018 року. // Відомості. – 1992. – № 34. – Ст. 502; 2018. – № 17. – Ст. 152 з наступними змінами і доповненнями.
17. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16 жовтня 1992 року в редакції від 21 червня 2001 року із змінами, внесеними Законом № 2059-VIII від 23 травня 2017 року. // Відомості. – 2001. – № 48. – Ст. 252; 2017. – № 29. – Ст. 315.
18. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року із змінами, внесеними Законом № 2168-VIII від 19 жовтня 2017 року. // Відомості. – 1993. – № 4. – Ст. 19; 2018. – № 5. – Ст. 31.
19. Про охорону прав на сорти рослин Закон України від 21 квітня 1993 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 2530 -VIII від 6 вересня 2018 року. // Відомості. – 1993. – № 21. – Ст. 218; 2018. – № 41. – Ст. 320.
20. Про карантин рослин: Закон України від 30 червня 1993 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 2530 -VIII від 6 вересня 2018 року. // Відомості. – 1993. – № 34. – Ст. 352; 2018. – № 41. – Ст. 320.

21. Про оцінку земель: Закон України від 11 грудня 2003 року із змінами, внесеними згідно із Законом № 2498 -VIII від 10 липня 2018 року. // Відомості. – 2004. – № 15, – Ст. 229; 2018. – № 37. – Ст. 277.

22. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24 лютого 1994 року із змінами, внесеними Законом № 1602-VII від 22 липня 2014 року. // Відомості. – 1994. – № 27. – Ст. 218; 2014. – № 41-42. – Ст. 2024;

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/29849>
2. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/19688>
3. Бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород вул.Університетська 14, цифровий репозитарій ДВНЗ «УжНУ» <http://eprints.nubip.edu.ua/>
4. <http://www.nbuuv.gov.ua> – адрес пошукової сторінки реферативних матеріалів Національної бібліотеки України ім. Вернадського.
5. МОН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>
6. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потошняка, м. Ужгород, – Режим доступу: <http://biblioteka.uz.ua>

Освітні портали:

1. <http://biblioteka.uz.ua/>
2. <http://www.nbuuv.gov.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р.

без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від « __ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р.

без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від « __ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р.

без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від « __ » _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)